

The Holy See

KATEHEZA PAPE FRANJENA OPĆOJ AUDIJENCIJI Srijeda, 19. rujan 2018. [\[Multimedia\]](#)

Poštuj oca svoga i majku svoju

Djeco, slušajte svoje roditelje u Gospodinu jer to je pravedno. Poštuj oca svoga i majku – to je prva zapovijed s obećanjem: da ti dobro bude i da dugo živiš na zemlji. A vi, očevi, ne srdite djece svoje, nego ih odgajajte stegom i urazumljivanjem Gospodnjim!

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Na našem putovanju kroz Deset riječi danas stižemo do zapovijedi o ocu i majci. Govori se o poštivanju koje dugujemo roditeljima. Što je to „poštivanje“? Taj izraz u hebrejskom jeziku označava slavu, vrijednost, doslovno „težinu“, vrijednost neke stvarnosti. Nije riječ o izvanjskim formama već o istini. Poštivati Boga u Svetome pismu znači priznavati njegovu stvarnost, računati na njegovu prisutnost; to se također izražava obredima, ali nadasve podrazumijeva dati Bogu mjesto koje mu pripada u vlastitome životu. Poštivati oca i majku stoga znači prepoznati njihovu važnost također konkretnim djelima koja izražavaju odanost, privrženost i brigu. Ali nije riječ samo o tome.

Četvrta riječ ima jednu značajku: to je zapovijed koja uključuje jedan ishod. U njoj se naime kaže: „Poštuj oca svoga i majku svoju, kako ti je Jahve, Bog tvoj, zapovjedio, da dugo živiš i dobro ti bude na zemlji koju ti Jahve, Bog tvoj, daje“ (Pnz 5, 16). Tko poštuje svoje roditelje živjet će dugo i sretno. Riječ „sreća“ se u Dekalogu javlja samo u vezi s roditeljima.

Ova višetisućljetna mudrost izriče ono što su ljudske znanosti bile u stanju razraditi unatrag tek nešto više od jednog stoljeća: da djetinjstvo ostavlja biljeg koji traje čitav život. Često se može lako vidjeti je li netko odrastao u zdravom i uravnoteženom okruženju. Jednako se tako može lako vidjeti dolazi li iz iskustava napuštenosti ili nasilja. Naše djetinjstvo je pomalo poput neizbrisive tinte, izražava se u ukusima, načinu života, čak i ako neki pokušavaju sakriti rane zadobivene u sredini iz koje potječu.

Ali Četvrta riječ kaže i nešto više. Ne govori o dobroti roditeljâ, ne traži da očevi i majke budu savršeni. Ona govori o postupanju djece, bez obzira na zasluge roditeljâ, i kaže nešto izvanredno i oslobađajuće: čak i ako nisu svi roditelji dobri i sva djetinjstva radosna i sretna, sva djeca mogu biti sretna jer postizanje punoga i sretnog života ovisi o pravoj zahvalnosti prema onima koji su nas donijeli na svijet.

Pomislimo samo koliko ova Riječ može biti konstruktivna za mnoge mlade ljude čija je prošlost u znaku patnje i za sve one koji su patili u svojoj mladosti. Mnogi svetci – a i veoma mnogi kršćani – nakon bolnog djetinjstva živjeli su životom koji zrači sjajem, jer su se zahvaljujući Isusu Kristu pomirili sa životom. Pomislimo na danas blaženog – a od idućeg mjeseca svetog – Sulpricija, koji je okončao svoj život u devetnaestoj godini života pomiren sa svim patnjama, s mnogim stvarima, jer mu je u srcu vladao spokoj i nikada se nije odrekao svojih roditelja. Pomislimo na svetog Kamilla de Lellisa, koji je iz nesređenog života u djetinjstvu izgradio život ljubavi i služenja; sjetimo se zatim sv. Josephine Bakhite, koja je odrasla u užasnom ropstvu; ili blaženog Carla Gnocchija, koji je bio siročić i siromah; pa i samog svetog Ivana Pavla II., čiji je život bio obilježen gubitkom majke u najranijoj dobi.

Bez obzira na svoju prošlost, čovjek dobiva od ove zapovijedi usmjerenje koje vodi Kristu: u Njemu se očituje pravi Otac koji nam daje „roditi se nanovo, odozgo“ (usp. Iv 3, 3-8). Zagonetke našega života razrješuju se kad otkrijemo da nas Bog oduvijek priprema za život njegove djece, gdje je svaki čin poslanje primljeno od Njega.

Naše rane počinju biti prilike koje nam se pružaju kada, po milosti, otkrijemo da stvarna zagonetka više nije „zašto?“, već „za koga?“, za koga mi se to dogodilo. Poradi kojega me djela Bog oblikovao kroz moju povijest? Ovdje se sve stubokom izokreće, sve postaje dragocjeno, sve postaje konstruktivno. Kako moje iskustvo, pa i žalosno i bolno, postaje u svjetlu ljubavi za drugoga, „za nekoga“, izvor spasenja? Tada možemo početi poštivati naše roditelje slobodom odrasle djece i milosrdnim prihvaćanjem njihovih ograničenja^[1].

Poštivati roditelje: oni su nam dali život! Ako si se udaljio od svojih roditelja, učini jedan napor i vrati se, vrati im se, možda su stari... Dali su ti život. Usto, imamo naviku jedni drugima govoriti ružne stvari, pa i proste riječi... Molim vas, nikada, nikada, nikada nemojte pogrdno govoriti o tuđim roditeljima. Nikada! Nikada se ne smije pogrdno govoriti o majci, ocu. Nikada! Nikada! Vi sami donesite u srcu tu odluku: od danas i nadalje nikada više neću pogrdno govoriti o nečijoj majci ili ocu. Oni su nam dali život! Ne smije se o njima pogrdno govoriti.

Ovaj nam se čudesni život nudi a ne nameće: ponovno se roditi u Kristu je milost koju se slobodno prihvaća (usp. Iv 1, 11-13) i to je blago našega krštenja, u kojemu je, po Duhu Svetome, samo jedan naš Otac, onaj nebeski (usp. Mt 23, 9, 1 Kor 8, 6, Ef 4, 6). Hvala!

[1] Usp. sv. Augustin, Besjeda o Matejevom Evanđelju, 72, A, 4: »Krist te, dakle, uči da odbaciš i u isti mah da ljubiš svoje roditelje. Međutim, roditelje se ljubi na doličan način i u duhu vjere kad ih se ne stavlja ispred Boga: tko ljubi – to su Gospodinove riječi – oca i majku više od mene, nije mene dostojan. Gotovo se čini da te ovim riječima opominje da ih ne ljubiš; no tomu nije tako, on te, naprotiv, opominje da ih ljubiš. Mogao je, naime, reći: „Tko ljubi oca ili majku nije mene dostojan“. Ali nije rekao tako zato da ne zbori protiv zakona koji je on dao, jer je on taj koji je preko svoga sluge Mojsija dao zakon u kojemu piše: Poštuj oca svoga i majku svoju. Nije proglasio protivan zakon, već je potvrdio ovaj potonji; naučio te, nadalje, redu, nije dokinuo dužnost ljubavi prema roditeljima: tko ljubi oca i majku, ali više od mene. Mora ih ljubiti, dakle, ali ne više od mene: Bog je Bog, čovjek je čovjek. Ljubi roditelje, slušaj roditelje, poštuj roditelje; ali ako te Bog pozove na važnije poslanje u kojoj bi ljubav prema roditeljima mogla biti prepreka, drži se reda i ne guši ljubav«.